

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.
Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.
Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
odată 7 cr., a doua órá 6 cr., a treia órá 5 cr.,
şi de fie care publica-
ţiune timbru de 30 cr.
Totu ce privesce fóea
să se adreseze la «Re-
dactiunea şi Admini-
stratiunea Unirii»
în
Blaşiu.

Anul IV.

Blaşiu 10 Februariu 1894.

Numărul 6.

Persecuţiune pe faţă.

Nu mai e îndoelă. Aceea, ce se petrece cu poporul românesc în timpul de faţă, este o crâncenă persecuţiune şi încă pe faţă.

Fost'amă noi persecutaţi în timp de întregi vécuri. Inaugurarea „erei constituţionale“ pentru noi începerea de persecuţiuni nouă a însemnat.

Dar atunci glasul durerii noastre a fost năbuşit de cei ce mai tare ca noi strigau, că suntem resvrătorii, că perirea patriei o voim. Şi atunci lumea le credea.

Astăzi, când lumea scie, de ce bani să ia asigurările de libertate şi liberalitate, cari i-le dau conducătorii politiceii noastre de stat, aşi, când liberalismul domnilor nostri dela putere este cunoscut de ceea ce este, de un absolutism desfrinat, aşi domni dela stăpânire au pus la o parte împreună cu înţelepciunea şi cinstea politică şi ruşinea politică.

Până aci stăpânitorii nostri ţineau mult la opiniunea publică a Europei. De aceea în parlament, de unde au scos glasurile protestătore ale Românilor, din când în când aflau cu cale a asigura opiniunea puterilor europene despre intenţiunile lor curate faţă cu cetăţenii români, şi atacurile asupra Românilor şi-le îndreptau într'ascuns.

Astăzi, când opinia publică din Europa i-a vădit, cum s'au pus în

porta Burg-ului din Viena, ca să nu lase pe Români, să între la supremul Factoru constituţional din stat, nu se mai cred datori cu asemenea consideraţiuni. Au lăpădat larva, şi s'a inaugurat: persecuţiunea pe faţă.

La porunca guvernului se începe procesul memorandului, pentru că în memorandum se cuprinde pretensiunea fundamentală a poporului românesc: autonomia Ardélului. În acelaşi timp guvernul încheie alianţă secretă cu grupul Eötvös, care ţintesc la rumperea pactului fundamental cu Austria, la detronare şi la proclamarea republicei şi umblă în ruptul capului după voturile independentiştilor, cari asemenea voesc să rumpă Ungaria de cătră Austria.

Tot la porunca guvernului se suprimă acum pentru a doua órá foile „Tribuna“ şi „Fóea Poporului“, nu pe basa unei legi, ci pe basa unei patente de pe vremea absolutismului şi a unei ordinaţiuni ministeriale, date pentru comentarea acelei patente. — În acelaşi timp foile magiare pot să scrie neconturbate totu, ce le taie capul. De ele nu are grije nimeni. Ele pot să ne vate neconturbate totu, ce avem mai scump: credinţa şi limba. Lor nu li-se face proces. Pe ele nimeni nu le suprimă.

Să judece dar fiesc cine cu mintea şi cu inima la loc.

Guvernul trage înaintea judecăţii pe reprezentanţii poporului român, pentru că voesc şi ceru pe cale legală des-

fiinţarea uniunii dintre Ungaria şi Transilvania. Totu acelaşi guvern în acelaşi timp se aliază cu aceia, cari voesc şi ceru rumperea pactului fundamental dualistic din 1867.

Guvernul suprimă foile românesce pe basa patentei, pe basa unei măsurii excepţionale din timpuri excepţionale. Totu acelaşi guvern pe basa aceleiaşi patente dă, nu dicu libertate, dar libertinism foilor redactate în limba magiară.

Judece fiesc cine nepreocupat: Ce este acésta, dacă nu o crâncenă, o cinică persecuţiune, şi încă pe faţă?

Dar fie!

Aceea, ce noi am dori însă, ca să aflăm, este, ce cugetă óre guvernul şi la ce rezultate crede a ajunge?

Noi pentru orientarea lui ţinem a declara:

1. Că persecuţiunile acestea pe faţă nu ne surprind, ci dimpotrivă numai ne mulţămesce. Pentru că noi şi până aci sciam, că suntem prigo-niţi. O sciam, pentru că le simţiam. De aci încolo voru sci şi alţii, şi guvernul cel puţin nu va mai avé obrazul, să afirme în parlament, că are intenţiunea de a împăca pe Români „cu măsurii positive“.

2. Că poporul românesc simte greutatea situaţiunii, ce i-se crează, detestă şi deplânge stările actuale şi durere se instrăinează şi de totu mai multu de poporul magiar, fiindu că el nu scie face deosebire între poporul ma-

Feuilleton.**Palavre**

de B.

În zilele acestea iesu la plimbare, cum iesu şi alţii. Întilnescu pe un prietinu. Şi cum vorba vorbă aduce, imi dice: „Scii, frate, că „Palavrele“ din „Unirea“ sunt adevărate palavre?“

Elu firesce nu scia, că se află alătura lui B.

Eu, fără a trada ambiţiunea mea vătémată, cu filosofică linişte i-am răspuns: „Numirea corăspunde lucrului numit.“

Elu însă continuă: „Bine, bine, dar scii, că pot să devină supărătoare palavrele?“ „Aş! Dór voi ómení cuminţi nu vè veí lua după nisce palavre!“ am disu eu.

Şi totu așa dicu tuturor, cari ar ave plăcere, să se supere pe mine. „Daţi din umeri, surideţi cu dispreţu suveran şi vè diceţi: Sunt palavre!“

* * *

Şi acum:
„Păşescu înaintea publicului român cu o așa disă: Mare cestiune. O cestiune atâtu

de mare, încatu pe mulţi va surprinde — aflându-o prematură, — ér alţii voru clătina diu capete, — aflându-o imposibilă, nerealisaveră.

„Nici mai multu voesc, nici mai puţin, decât să pledez pentru unirea, respective reunirea tuturor Românilor în cele confesionale.“

Cu aceste memorabile cuvinte îşi începe cel mai nou şi cel mai mare scriitor „naţional-istoric-religios“, marele protopresbiter N. Manegutu din marea capitală a mării naţiuni secuiesce marea seu „studiu naţional-istoric-bisericesc“ despre „marea cestiune“ numită „Reunirea Românilor din Transilvania şi Ungaria.“

Vè puteţi închipui, iubiţi cetitori, uimirea, ce m'a cuprinsu, cându am zăritu titlul cărţii. Judecaţi Dvostră. Un protopresbiter actualu neunitu — așa se numesce pe sine părintele Manegutu — pledeză pentru unirea în cele confesionale a tuturor Românilor din Transilvania şi Ungaria! Nu-i asta „fin de siècle“? Nu aflaţi uimirea mea deplinu îndreptătită?

Pentru că în ochii mei era limpede dintru începutu, că aici e vorba despre trecerea la biserica unită a tuturor Românilor neuniţi

din Transilvania şi Ungaria. Altfelnicu nu-mi puteam închipui. De „unire“ au lipsă nu cei ce deja sunt „uniţi“, ci aceia, cari încă nu sunt uniţi, adecă cei neuniţi.

Etă dară motivul uimirii şi totodată şi motivul curiosităţii mele.

Am deschis cartea şi am dat să afu „tabla de materii“, ca să-mi pot da samă despre cuprinsu. Cercarea m'a fost însă zădarnică. „Tabla de materii“ ca în palmă. Asta firesce s'ar păre a fi o cestiune de formalitate. Să nu credeţi. Cuprinsul scurtu exprimat în tabla de materii a unei cărţi este dovada clarităţii de concepte şi de espunere, a cunoscinţei de cauză şi a metodului bun, cari le-a avutu şi le-a observat autorul.

Pentru ca să vedeţi, că asta într'adevăr așa este, voi compune eu aici „tabla de materii“ din studiul părintelui Manegutu, Etă-lu: I. Cestiunea în fond. 1. Chilia din Poiana. 2. Unu altu casu de crâncenă persecuţiune în contra neuniţilor. — II. Cestiunea în realitate. — Alte calamităţi reale. — Celu mai mare pericolu. — III. Cestiunea în firul istoric. 1. Georgiu Şincai, cronica Românilor. 2. A. Papiu Ilarianu: Istoria Românilor din Dacia superioară. 3. A. Treb. Laurian: Magazin istoric şcl. 4. Episcopul

giară și între aceia, cari țin în mână frinele guvernului și cari în grandomania lor își dau porecla de „statu ungaru“.

3. Că conducătorii poporului românesc nu se sparie de persecuțiile guvernului. Ei știu, că în istorie nu se află exemplu, care să arete, că prigonirile îndreptate asupra unui întreg popor să nu se răsbune ele înseși. Ei știu asemenea, că glasul firesc al unui popor, ce-și cere drepturile sale primite dela Dumneșeu, nu poate să fie năbușit cu nici un soi de persecuții.

Să poftescă dar guvernul și să continue pe calea apucată. Cerce-și norocul și cu persecuțiile pe față. Urma va arăta, că n'a știut, cu cine are de a face. Românul, din firea sa cumpătat și apatic, învinge pe orî ce contrariu, dacă nu cu alta, dar cel puțin cu răbdarea.

Să-și însemne bine toți cei ce ne voesc ră: răbdarea este arma, înaintea căreia va capitula șovinismul.

Qui habet tempus, habet vitam. Românii au timp, voru avé și viață!

Nu este împăcare. — Asta nu o dicem noi. Noi am dori pacea, dar ce folos, dacă nu o dorește cealaltă tabără? O nouă dovadă despre această ne dă o ședință a academiei magiare.

György Endre, membru corespondent al academiilor magiare, — făcând în ședința plenară ținută la 29 Ianuarie panegiricului decedatului Kemény Gábor, — atinge și cestiunea Românilor Ardeleni. Reproducem dintr'insul după „Dreptatea“ următoarele:

„Esiță în adevăr în fond un neimpăcavăr contrast între politica magiară și pretenziunile române. Acest contrast neaplanavăr se referă mai ales la recunoșterea Românilor ca individualitate de drept public, la validitatea lor teritorială și la autonomia Ardélului. Aceste formeză călcăiul lui Achile dela adunarea din Blășiu până adî.

Am urmărit tôte acele încercări oneste și binevoitoare, dictate de o caldă iubire de patrie, cari — cu sau fără imputernicire — s'au făcut din partea magiară spre a atrage pe Români. Nici unde însă n'am aflat, să se fi făcut vre'o concesiune în privința celor 3 puncte cardinale. —

„Nime nu trage la indoelă, că amintele postulate sunt deplin imposibile și nu se potriveșcu cu idea statului magiar unitar. Ele cuprind un pericol în contra unității statului. —

„Națiune de drept public, împărțirea teritorială după națiuni, autonomia Ardélului sunt pretențiuni, pe cari o politică magiară sănătoasă nu le poate rezolva nici cândă. Acestea sunt întrebări revoluționare.“

Atăta deocamdată din cuvintele lui György.

Acum întrebăm: ce au făcut Români până acum pentru realizarea pretenziunilor sale? S'au plânsu. Și ce vor face de aci încolo? Se vor plânga mai departe. Ei nu facu alta, fără numai se plângu. Și a se plânga însămnă a fi revoluționari?

Dar György Endre șie da totuși și sfaturi bune, pentru ca pacea totuși să fie cu putință. Etă, ce mai dîce:

„În lupta această cea mai nemângălată parte o are sermanul popor, nisuitoriu, răbdă suferi și se plânga. Lacrimile lui le folosesc agitatori fără suflet ori profes fanatisați ca mijloce spre un scop pervers. Pretextul ascultării plângerilor îl ademenesce pe calea ilegalității.

„Dar ore local e acest pericol, sau a cuprins cangrena deja întreg trupul? Ore e adevărăt, ce vestesc ultraștii ambelor tabere, că aspirațiunile ideii de stat unitar sunt un trecut istoric? că conviețuirea în un stat e numai esternă, ér conținut, basă etică nu mai are? Adevărăt să fie, că icl coala s'a început apropierea cetățenilor după limbă, și că această direcție e chemată a paralisa ființa națională unitară? a desființa întregitatea organismului de mai înainte și a promova întrunirea atomilor în un nou organism?

„Nu! nu este adevărăt! mărită academie.

„Națiunea magiară se află între șanțurile constituției în deplină unitate. Continuitatea tradițiilor liberale punu noi întărituri în jurul unității naționale. Pentru restabilirea vechilor păreți de despărțire e numai voința; puterea și mijlocele însă lipsesc. Desvoltarea modernă a instituțiilor noastre suprimă asemenea nisuițe.

„Greșele noastre, căci și de aceste avem, noi trebuie să le îndreptăm. Nu cred, că o specială legiferare în sensul naționalităților ar fi terenul, pe care s'ar pute rezolva chestia naționalităților. Am esaminat trecutul și cred, că fără jertfire de sine mai multă nu se poate permite.

„Dar da, trebuie să schimbăm întregă linia acestei întrebări. Trebuie să ridicăm nivoul împreună vieții sociale, a referințelor economice și a tuturor intereselor comune. A amana acesta ar fi o greșală, un păcat politic al nostru.

„Cel mai din urmă țeran român are tocmai atăta dreptă a se simți acasă în statul magiar unitar, ca și cel dintăiu stegariu magiar. Toți trebuie să lucrăm în această direcție. Să-i ridicăm și îmbunătățim situațiunea, să simțim și trăim împreună cu el. Din conviețuire se desvoltă avisarea reciprocă a unuia la celalalt tocmai așa, precum din conviețuirea indiferentă se nasce atacarea reciprocă. Tout comprendre, c'est tout pardonner. Dacă înțelegem păsurile lui și sincer le dorim sanarea: agitatorul rămâne singur. Cestia naționalităților se rezolvă nu cu cuvintul puterii, nu cu frase. Poporul îndestulit abia se poate agita; atîrnă dela noi, ca să se îmbunătățesc referințele economice și administrative, ca să se presinte statul înaintea țeranului ca un ce, care nu numai tea, ci și dă. Cine dorește vindecarea acestor rele, acela de sigur nu face lucru zădarnic.“

Va fi și asta! Numai cât unde sunt aceia, cari să-și câștige merite în chipul acesta? Și ce dîce dl György bunăora la cel mai nou mijloc, care se folosesc spre îmbunătățirea referințelor economice ale Românilor, adică la „politica colonială“ a guvernului nostru?

Andrei baron de Șaguna: „Istoria bisericii ortodoxe universale.“ 5. Unu lucru curios. 6. Istoria bisericii românești unite cu Roma de același autor. Blășiu 1884. 7. Documente istorice despre starea politică și țeratică a Românilor din Transilvania. Viena 1850 — anonim. 8. N. Popea. Vechea metropolie ort. rom. a Transilvaniei șcl. 9. Georgiu Bariță: Părți alese din istoria Transilvaniei. 10. Eudoxiu baron de Hurmuzachi: Fragmente șcl. 11. Nicolău Densușanu: Independența bisericească a metropoliei de Alba-Iulia. Concluziuni generale. — IV. Cestiunea în realizare. Nedumeriri și false suspiciuni. Între ceru și pământ. Cuvintul final.

Cetiți, onorabili cetitori, această resumare a studiului național-istoric-bisericesc al marelui Manegutu, și-mi spuneți, ore n'a avut cuvinte de ajuns, ca să nu tipăresc și o tablă de materii? Știți, cum sună resumatul acesta? Tocmai așa, ca și cândă tea în mână unu diar și cetesc numai titlul articolului singuraticii.

Ascultați unu exemplu. Am în mână „Dreptatea“ din 7 Februarie Nr. 20. Vă cetesc titlurile articolor. Ascultați: Aderență. — Reversele națiunii magiare. — Aspirațiunile naționale-politice ale Românilor din Ungaria. — Procesul memorandumului. — Iubileul Ligii. — Universitatea din Bucuresci. — Dr. Lueger și Franța. — Din temniță. —

Duelu cu pistolul — la 60 pași, și așa mai departe. Judecați, vă rog, imparțial, și spuneți, nu este o legătură cel puțin așa de causală între acesti articoli ai unu diar ca între singuraticile capitole ale marelui „studiu național-istoric-bisericesc“ al marelui Manegutu? De n'am dreptate, să-mi dîceți — iesuți!

Pe cât e de strînsă legătura între capitole, pe atăt este de logic și cuprinsul cărții.

Auctorul n'are idee despre obiectul studiului său. El suferă de o confuziune atăt de acută, câtă prea adeseori provocă temeinice îngrijiri.

Vorbesc totu despre biserică, — însă din totu studiul se vede, că nu șie, ce însămnă cuvintul biserică, ce menire și ce natură trebuie să aibă biserică, pentru ca să fie biserică. Natura unirii încă nu o cunoșce, și nici natura neunirii.

El dîce, că unirea și neunirea sunt certe de „lana caprina“ (p. 5), că unirea stă în „sac cu glugă, cilindru, brîu păpășesc, barbă rasă și mustețe rase“, și că unicul unit-neunit a fost „fericitul Șulțu“, care „avea barbă episcopescă românească și reverendă dublă“ (p. 7). El se miră, cum de poporul românesc „mai ține și astăzi la forme gole confesionale“, deși

„mai înainte de tôte este și trebuie să fie român și numai după aceea unit sau neunit“, fiind că „originalitatea lui națională atîrnă dela unitatea lui confesională“ (pag. 8).

Poftim ideii „național-istoric-bisericesc“!

Dar să nu gândiți, că s'a isprăvit cu atăta. Marele Manegutu, protopresbiter neunit, dîce: „Totu una imi este mie, totu una trebuie sa fie fiescă căru Român, de vomu fi toți uniți — înțelegu cu biserica Romei — ori vomu fi toți neuniți“ (p. 9). Anume este părerea părintelui Manegutu, că „confesiunile noastre nu diferu întru nimic esențial“ (p. 12).

Să-i fie de bine convingerea această! Numai atunc, ca să vedeți, cât este de logic părintele Manegutu, ascultați și vă uimiți: Biserica cea singură mântuitoare este „biserica română națională autocefală“ (p. 53). — Saltă și te veselesce, Sióne! Bucură-te, popor românesc! Dumneșeu pe tine te-a ales dintre tôte neunirile. Domnul Christos din semința ta s'a intrupat și și-a întemeiat împărăția sa în biserica cetății din Sibiu! De acolo au plecat cei doispredce Selișteni, ca să-i fie martori din Caransebeș până la Niru-Adon și până în creșteul Carpaților! Tôte celealalte popore voru rămăne în întunec și în umbra morții, ér tu și fii filor tîi desfăta-vă-veți în fericirea

Revistă bisericească.

Din Patrie.

Pastorală colectivă a episcopatului catolic din Ungaria s'a tradus și în limba croată și s'a publicat în arhidieceza de Agram. Vicariul capitular Paul Gugler în circulariul, prin care comunică clerului arhidiecezan pastorală colectivă, impune parochilor, ca în cea mai de aproape Duminecă să o cetască și esplice poporului îndemnându-l, ca în aceste cestiuni momentose să urmeze îndrumările cuprinse în pastorală. Episcopul Strossmayer încă a dat un circulariu, prin care protestează cu totă rezoluțiunea în contra politicii bisericești a guvernului unghuresc.

Nu numai catolicii condamnă politica bisericească a guvernului, ci și necatolicii. Episcopul sârbesc de Verșeț Nectariu Dimitrievici în un circulariu către cleru dice: „Fiind că după învățătura bisericești ortodoxe căsătoria e sacrament, credința noastră numai aceea conviețuire o recunoște de legală, care s'a închiat în fața bisericești și după legile ei: ori care alta o consideră de conviețuire păcătoasă.“ Accentuează, că cei ce au influență în aducerea legilor, sunt datorii a lucra, ca proiectele guvernului să nu devină legi.

Consistoriul săsesc în o ședință ținută în luna trecută în Sibiu a decis publicarea unui circulariu către pastoriile sufltesc ai bisericești lut. din Ardelu. În circulariu se amintesc, că consistoriul încă în 17 Aprilu a. tr. a înaintat o reprezentațiune la ministeriu protestându în contra proiectelor de legi bisericești; acum încă nutrește aceeași îngrijiri față cu relele, ce au să urmeze pentru biserică din proiectele guvernului, de cumva voru deveni legi. Prin circulariul episcopului Dimitrievici și a consistoriului săsesc li-se impune deputaților Sârbi și Sași obligațiunea morală de a vota în contra guvernului în cestiunile politice bisericești.

și gloria de veci! Er celu ce v'a pregătit vouă toate acestea, este elu . . . elu . . . celu ce din o lature a țerei a alergat, să binevestească celorlă perduți în oceanul necredinței secuiesci!

Domnul Fitz-Gerald s'a exprimat despre stările dela noi, — așa ne spun foile noastre, — că pe aici omenii politisază prea mult și lucră prea puțin. Eu din partea mea adaug: La noi toți omenii vreă să fie scriitori, însă numai puțin învăță și încă și mai puțin cugetă.

Părintele Maneguțu nici n'a învățat, nici n'a cugetat, numai a scris.

Elu a comis aceea, ce se numesc cu terminu foarte cuvios: a vorbit din fole și a scris cu picioarele.

Și etă că er m'am abătut dela obiectu. Vă spuneam la început, că m'a uimitu faptul, că unu protopresbiteru neunitu să pledază pentru unirea neuniților.

Uitasem a vă împărtăși, că m'am înșelat în titlul cărții s'a ivit adevărat o greșală de tipariu. Părintele Maneguțu în locu de „Reunirea Românilor din Transilvania și Ungaria“ a voit să dică „Neunirea Românilor din Transilvania și Ungaria“. Despre asta m'am convins cetind cartea, în care îndemnă în mai multe locuri pe românii uniți, să nu se mai închine la „altariul șovinis-

†

Cardinalul Serafini.

Colegiul cardinalilor a suferit o grea lovitură prin mărtea distinsului său membru Serafini, întâmplată în 3 a c. Ludovicu Serafini s'a născut în 1808 în Magliano din vechea familie a conților de Urbino. Terminându-și studiile teologice, încă de tineru a ajuns în numărul prelaților romani. Avându cunoștințe vaste, zelu neobosit, paciință și blândeță admirabilă, a dezvoltat o activitate mănăsă în funcțiunile, în cari a fost aplicat la curia romană. În 12 Martiu 1877 Piu IX l'a creat cardinalu. Serafini și-a continuat cu același zelu activitatea ca și mai înainte, până ce puterile fizice l'au părăsit cu totul.

România.

Cetim în „M. Állam“ referitoriul la numirea monachului pasionist Msgr. de Angelis de arhiepiscopu în Bucuresci, că actualul guvern al României a protestat în contra acestei denumiri și a declarat, că dacă S. Scaunul nu retrage denumirea, ori dacă denumitul ar ocupa de facto scaunul arhiepiscopesc, guvernul nu va intra în relațiuni cu el și îl va subtrage dotațiunea de 18.000 frs, ce are să o capete dela stat. În fine guvernul poftesc, ca în locul lui de Angelis S. Scaunul să numescă pe unu preot secularu, pe care îl va propune guvernul. S. Scaunul după delibărări îndelungate a înduplecat pe Msgr. de Angelis, să renunțe la arhiepiscopia de Bucuresci, și e aplicat a numi pe unu preot secularu de arhiepiscopu, dară a protestat în contra la aceea, ca să denumescă chiaru pe acel preot, pe care îl va recomanda guvernul.

Francia.

Sfintul Scaun apostolicu după negoțări îndelungate cu guvernul francesu a ajuns la înțelegere deplină cu privire

mului bisericești universale catolice“ (p. 50), ci să trecă cu toți la „sfinta neunire“ (p. 46).

Nai sta să crezi! M'am înșelat și nu prea. Când am terminat cetirea cărții, m'am gândit: Ce e rezultatul? Și am aflat următoarele: Părintele Maneguțu arată, că desbinarea noastră confesională este foarte rea și că are urmări foarte triste. Asta e și neîndoișu. Apoi arată, că unirea este necesară. Asta e și mai neîndoișu. Arată mai încolo, că pentru neuniți conștiința nu e pedecă în calea unirii. De aici elu trage firesce concludiunea greșită, că niții să se facă neuniți, nebăgându în samă, că pe uniți conștiința îi opresce dela trecerea la neunire. Dar faptul, că părintele Maneguțu nu scie trage concludiuni corecte, nu însă nimica. E de ajuns, că dînsul a pus premisele. Concludiunea și-o voru trage omenii cuminte.

Care va să dică: părintele Maneguțu a vrut să îndemne pe uniți la neunire, în faptă însă a îndemnat pe neuniți, să trecă la unire.

Și morala e: Părintele Maneguțu a profetitu, adevărat a spus adevărul fără a voi și fără vina sa.

Cu alte cuvinte: Marele scriitoru național-istoric-bisericesc, marele Maneguțu a ajuns la rolul marelă măgărițe a profetului Valaam, care încă a profetitu fără a scie, ce face.

la persoanele destinate pentru umplerea scaunelor episcopesci devenite vacante. În urma acestei înțelegeri președintele republicei dl Carnot a numit arhiepiscopu de Besançon pe fostul episcopu de Puy Msgr. Fulbert Petit, pe Msgr. Pelgé l'a numit episcopu de Poitiers, pe Stanislau Touchet episcopu de Orleans, pe Avelu Gilbert episcopu de Mans, pe Franciscu Sueur episcopu de Eureux și pe Constantin Guillois episcopu de Puy.

Revistă politică.

Afaceri interne.

În ședința din 1 a c. camera deputaților a suspendat dreptul de imunitate a deputatului Linder, până ce se va justifica înaintea tribunalului pentru stórgerile de bani, cu cari este acusat. — Deputatul Ivánka își exprimă părerea de rău, că ședințele camerei de comunu se încep mai târziu de cum sunt anunțate. Președintele camerei răspundendu lui Ivánka dice, că la acesta nu este elu de vină, ci dnii deputați, cari vinu totu mai târziu. În ședința din 3 s'au primit proiectele de legi, prin cari se cere menținerea în vigore a Art. de lege XXII din 1884 referitoriul la scutirea de contribuțiune a edificiilor, ce se voru ridica pe teritoriul orașului Fiume, și la ridicarea unui palat nou pentru guvernatoriul din Fiume. Cu ocaziunea acesta Ugron a desaprobatu purtarea alegătorilor din Fiume, cari au votat neîncredere deputatului Batthyányi pentru ieșirea lui din partidul liberalu. Conte Batthyányi declară, că unu singuru cetățenu Dall Asta l'a votat neîncredere, și pentru aceea elu nu-și va depune mandatul. Guvernul voesce adevărat, să constringă pe deputații disidenți la depunerea mandatului înscenându adunări, prin cari să li-se voteze neîncredere; numai cât prin acesta guvernul nu-și ajunge scopul, ci numai își arată slăbiciunea și nervositatea. Deputații ieșiți din partidul guvernului sciu, din cine se compun adunările, cari se pronunță în contra lor, și pentru aceea nu le bagă de loc în samă. Altcum pe lângă toate manevrele guvernului ieșirile din partid se continuă.

În cestiunea căsătoriei civile s'au ivit dificultăți nouă, cari au să causeze multă batere de capu guvernului. În proiectul de lege prezentat de guvern nu s'a prevedut, după ce legi să închie căsătorie membrii casei domnitoare. Încă și mai grea de resolutu este cestiunea, că ore să se estindă căsătoria civilă și asupra Croației, ori doră căsătoriile închiate în Croația-Slavonia să se considere ca și cele închiate în străinătate. Voind guvernul să introducă căsătoria civilă și în Croația, unde protestanții și Jidani sunt de totu puțin, și-ar înstrăina și pe Croați, cari nu voru să scie de introducerea căsătoriei civile. De nu se va estinde însă căsătoria și asupra Croației, acesta ar fi o vătămăre a unității statului ungaru. Croația, care și altcum se silesce a se separa totu mai mult de Ungaria, chiaru prin legi unghuresc ar fi considerată ca străinătate.

După o computare, ce o face „Budapester Tagblatt“ în Nr. 36, situațiunea

guvernului este foarte precară. Partidul guvernamental, computându pe dnl ministri, secretari de stat și deputați preoți, numără acum 208 membri. Fiind membrii dietei (fără de Croați) 413, guvernul ar dispune de 3 voturi majoritate. Când însă s'ar pune în dietă cestiunea de încredere, supunându, că și preoții Francisc și Rezei ar vota pentru guvern, și că ministrii și secretarii de stat s'ar reținé dela votare, căci numai nu-și vor vota înșiși încredere, guvernul ar rămâne cu 193 de voturi, adică cu o minoritate de 27 voturi. Dacă ar vota și ministrii și secretarii de stat, atunci guvernul ar dispune de 206 voturi, érá opoziția de 205, de-órece partidul național are 67 voturi, stînga extremă 101, disidenții 37. Dacă și preoții Francisc și Rezei, cari din poziție trebuie să fie contrari căsătoriei civile, vor vota cu opoziția, atunci acesta învinge cu majoritate de un vot, și guvernul trebuie să se retragă; dacă acești preoți voru ține cu guvernul, acesta va avé majoritate de 3 voturi. Precum se vede, sórtea guvernului și a căsătoriei civile atîrnă deocamdată dela preoții Francisc și Rezei. Închiamă dîcîndu cu „Budapester Tagblatt“, că nu scimú, ce să admirămú mai multú: încrederea, ce o are Francisc și Rezei în guvern, ori încrederea, ce o are guvernul în Francisc și Rezei.

Președintele dietei ungare br. Bánffy împreună cu câțiva deputați au făcutu în 2 a c. o excursiune în Agram, unde au fostu primiți de membrii partidului național croatú. Poporul croatú s'a arétatú rece și indiferentú la venirea Magiarilorú; deputatulú Barciú chiarú pe cândú erau și óspeții din Budapesta la o ședință a dietei, a interpelatú pe președinte, că felicitat'a pe Țarulú Rusiei din incidentulú reînșănétosării lui. Credemú, că după primirea acesta deputaților magiari nu le mai vine voea de a face excursiuni în capitala Croației.

Comisiunea judiciară a dietei și-a prezentatú raportulú asupra căsătoriei civile în ședința din 6 a c. a camerei deputaților. Raportulú a fostú primitú cu aplause de cătră drépta și o parte a stîngei extreme. Totú în 6 s'a cetitú și rescriptulú regescú, prin care s'a închiatú a dóua sesiune a ședințelorú și s'a anunțatú deschiderea sesiunii a treia pe 8 a c. Desbaterile asupra proiectului de lege referitoriu la căsătoria civilă se vorú începe în 19 a c.

Germânia.

Foile germáne aducú scirea, că împératulú Wilhelm II încă în luna acesta va călétori la Friedrichsruhe spre a reîntórce visita bétránului cancelariú Bismarck. La Friedrichsruhe se facú mari pregătiri pentru primirea împératului. — Între Rusia și Germânia s'a închiatú tractatulú comercialú, care în curéndú va fi publicatú în diarulú oficiosú. După ce Bismarck este apérătoriú alú bunelorú relațiuní cu Rusia, închiarea acestuí tractatú cu dreptulú se póte privi ca unú efectú alú împácării bétránului cancelariú cu împératulú séu.

Anglia.

Diarulú „Pall-Mall Gazette“ din London aduce scirea, că retragerea dlui Gladstone ar fi iminentă. Causa retragerii ar fi etatea înaintată și slăbiciunea fizică a celebrului bărbatú de statú, precum și agitațiunea pornită în contra bilului home-rule. Retragerea lui Gladstone dela guvern ar produce schimbări însemnate în politica interioră a Angliei. Este cunoscutú, că Gladstone prin bilulú home-rule a voitú să pună capetú nedreptății, ce de seculú o sufere poporulú Irlandesú, și prin acesta să consolideze pacea internă, făcéndú să înceteze și antagonismulú dintre Anglesi și Irlandesi. Partidulú liberalú nu are nici unú bărbatú de capacitatea și valórea lui Gladstone, care să póta continua și realisa politica acestuia în resolvirea cestiunii irlandese.

Sérbia.

Ministeriulú Simici s'a completatú prin numirea lui Miatovici (progresistú) de ministru de finanțe și a lui Nesici (liberalú) de ministru alú instrucțiunii publice. Deputatulú Kostici în numele scupcinei a protestatú în contra agrățării regesci și a sistării procesului Avakumovici. Fóea oficială publică ucazulú regescú, prin care se dá amnestie deplină celorú condamnați pentru delicté de presă și celorú cari au comisú delicté contra legii electorale. Circulá faíma, că regele Alesandru nesimțindu-se în stare a compune certele de partidú, ce sfășie țara, și a restabili ecuilibrulú în finanțe, ar fi gata a renunța la tronulú în favorulú tatălulú séu Milanú. Acestá renunțare ar mări numai încercăturile și ar conduce la anarhie.

Corespondințe.

Seplacú, 3 Februaríú 1893.

Prea Onoratá Redacțiune!

În 1 a c. s'a întrunitú clerulú din tractulú Gherlei în conferință sub presiunilú Prea Onoratului Alesandru Lemeni noului protopopú alú tractulú denumitú în loculú defunctulú Andreiú Antonú. Despre decursulú acestei conferințe voescú a vé raporta pe scurtú.

La órele 9 a. m. se începe s. liturgie cu pontificarea Prea Onoratului A. Lemeni protopopú și cu asistința clerulú tractualú, la finea căreia predicá On. I. Bochișú preotú în Ormanú.

Dupá finirea s. liturgii se deschide conferința printr'o vorbire frumósá din partea P. On. protopopú, carele cu acestá ocaziune se introduce în acestú tractú, după ce 34 ani a condusú tractulú Giulei ca parochú alú Borsei. Salutándú deci preoțimea din acestú tractú apelézá la iubirea ei și-i cere spriginulú în afacerile oficióse.

În numele clerulú tractualú îlú salutá preotulú din Seplacú I. Sonea.

Apoi P. O. protopopú A. Lemeni cetesce o disertațiune din sfera pastorală, carea este ascultatá cu viuá interesare.

Din partea presiunilú se pune întrebarea, în cari parochii s'a regulatú salariulú învățătorescú în sensulú legii ridicándu-se la 300 fl. În urma acestei întrebări se face raportulú următoriu: 1. În Dindeleagú preotú Const. Hossu. Salariulú nu s'a ridicatú la

300 fl., fiindú poporenii puținí la numărú, însă pe viitorú se va alia cu Chiréulú, spre care scopú s'a luatú și o învoire comună. 2. În parochia Ormanú preotú I. Bochișú. Salariulú s'a ridicatú la 270 fl. din gránariulú înființatú prin acelu preotú. 3. În parochia Seplacú preotú Ioanú Sonea. Salariulú ridicatú la 300 fl. 4. În parochia Pinticulú românescú preotú Ios. Muréšanú. Salariulú este 180 fl. 5. În Nima preotú George Manú. Salariulú 175 fl. Pe viitorú se va împreuna oficiulú de cantorú cu celú învățătorescú. 6. În Giroltú preotú Niculae Tincu. Salariulú 170 fl. 7. În parochia Gichișulú de josú cu filiile Codorú și Têrpiú preotú Zorovavelú Perhalța. Salariulú 500 fl. la unú învățatoriu primariú și unulú suplentú. 8. În Gichișulú de susú cu filia Șigáú preotú Davidú Deacú. Salariulú 300 fl. 9. În Hăsdate și V. Silivașú preotú T. Sabo. Salariulú 300 fl. 10. În parochia Șintereagú preotú I. Tătarú. Salariulú 150 fl. 11. În parochia Gherla preotú Al. Lemeni. Salariulú din cauza miseriei poporulú neîntregitú la 300 fl., însă s'a hotărítú, să se facá unú balú popularú, din venitulú căruia să se întregéscá la 300 fl.

Mai departe se face întrebare din partea presiunilú, că este înființatú gránariulú bisericescú în fiesce care parochie? Preoții raportézá, că se aflá gránariulú în fiesce care parochie.

Ca o hotărfe mai însemnatá din acestá conferință notézú aci ofertulú clerulú din acestú tractú, care îndemnatú de iubirea, ce o are cătră instituțiunile sale naționale a votatú cu unanimitate întregú fondulú séu tractualú în sumá de 116 fl. gimnasiulú din Blașiú.

În fine conferința protestézá cu totá hotărírea în contra proiectelorú de lege biserceseci ale guvernului.

Astfelú esauriéndu-se tóte punctele din programá, presiunilú închide conferința prin o vorbire însufletită, după care ne întruni la masa sa ospitală, la care ca de obiceiú nu lipsirá nici toastele.

Relevezú aci, că la conferință ne onorará cu prezența sa M. Onorații I. Hodorénú preotú în institutulú corectoriu regescú, Petru Fabianú profesorú de teologie și Ilariú Borosú profesorú de preparandie, și cestú din urmă binevoi a lua asupra-și sarcina de bibliotecariú alú tractulú.

Dupá cari primiți asigurarea deosébitei stime, ce vé păstrează.

Ioanú Sonea,
preotú gr. cat. alú Seplaculú.

Budapesta 7 Februaríú 1894.

Onoratá redacțiune!

Așa dará e réu, și încă fórte. „Telegraful Roman“ s'a mániatú. S'a mániatú în rindulú celú dintáiú pe dvóstre nu dórá pentru că ați datú în „sfintulú“ Fotie, nici decum. Pe domniú dela „Telegraful Român“ nu-i dóre de locú capulú lui Fotie, ci-i dóre capulú lorú. Eú unulú mi-am căștigatú convingerea aceea, că durerea acesta a lorú provine singurú numai din observarea, carea v'a scăpatú din péná, că biserica Románilorú neuniți din Ardélú nu e românescá, ci grecéscá și sáséscá. Dar de asta dórá-vé pe dvóstrá capulú, și nu pe mine. Pe mine s'au mániatú domniú dela „Telegraful Român“, pentru că scriindú despre simonia lui Gerásimú Petrovici și punéndu-lú întregú întregutú cu simonie cu totú în cărea

neuniților mi-am bătut jocul, așa dăce „Telegraful“, de lucrul cel mai sfânt, care-lă aș neuniții. Eu firesce că n'am știut, că simonia e lucrul cel mai sfânt al neuniților, — de asta mi-am bătut jocul în corespondința mea, — și acum nu știu, pe ce ușiță iesuică să iesu din încurcătura. Ce n'aș da, pentru ca să fiu acum Iesuitu, macar pe o țică? Dar după ce asta nu se pôte, n'am încărăt, pentru lovitura, ce mi-a dat'o „Telegraful“ preste nerușinata mea gură, trebuie să-i dăc: „Mulțam!“

Dar acum fmi aducă aminte, că dvóstră tăceți tăcerea pescelui despre cele ce a scriu „Telegraful“ din incidentul atacurilor dvóstră asupra cetățuului lui. Și mă întrebă, de unde provine tăcerea acésta a unor ómeni așa de „răi“ de gură, pe cum vè știu eu? Mă întrebă și ér mă întrebă și răspunsu nu potú să aflu. Mă gândiam la dicala aceea, că „qui tacet, consentire videtur“. Dar m'am oprítu la cuvintul „videtur“, — m'am luminatú. Nu vè mai cruțu, ci spunú la tótá lumea, că tăcerea asta e o „apucătura iesuică“! Habeas tibi!

Pe aci pe la noi nu prea sunt noutăți. Guzganii sași și românii din parlamentu încă n'au părăsitú móra pustitá. Se vede, că totú mai găsescú într'insa câte ceva de rosú.

Cârmacii nostri nu-și găsescú busola. Consciința le este fórte neliniștitá, pentru că au ajunsú să fie avisați singurú numai la ajutorulú iredentiștilorú magiarú din parlamentu. Au mai pățitú apoi și rușinea, că au fostú așa de útucú, de nu și-au adusú aminte, că Croația încă se ține de coróna a Ștefanú.

Vè salutá

P.

Convocare.

Urmândú dispuséțiunilorú §-lorú 13 și 14 din Statutele sale, Reuniunea femeilorú române gr. cat. din Blășiú își va ținé a VII-a adunare generalá ordinárá Duminecă în 27 Februarú st. n. a. c. imediatú după s. Liturgie în sala de desemnú a gimnasiului din locú.

Programulú adunării e următorilú:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportulú generalú alú comitetului.
3. Raportulú despre averea Reuniunii ca finea anulú 1893.
4. Alegerea alorú trei comisii: a) pentru cenzurarea raportului generalú; b) pentru cenzurarea rațiociniului, și c) pentru înscrierea de membri noi.
5. Raportarea acestorú comisiuni.
6. Refintregirea comitetului prin alegerea unei membre suplente.
7. Eventuale propuneri.
8. Închiderea adunării.

Preastimații membri și toți aceia, cari se interesáză de prosperarea acestei Reuniuni, suntú deci rugați cu tótá stima, să binevoescă a se presenta la acésta adunare în numărú câtú se pôte mai frumosú.

Blășiú în Februarú 1894.

Rosa Munteanu,
președintá.

Aur. P. Bota,
secretariú.

Noutăți.

Lărgirea școlilorú din Blășiú. În septémána acesta fostulú architectú archidieceșanú Aug. Mazzuchi a măsuratú loculú, unde are să se mai ridice câte o aripá la gimnasiulú superiorú și la internatulú și școlá de fetețiú din Blășiú. Totodată și-a luatú notițe pentru pregătirea planurilorú de edificare.

Congresú catolicú în Timișóra. În părțile Ungariei de sudú s'a începutú mișcarea pentru ținerea unui congresú catolicú în Timișóra după norma congresuluiú ținutú în Budapesta.

La adresa „Telegrafulú Roman“. Dni delá fóea acésta în Nr. 8 a c. ocupându-se de articolulú nostru delá Nascerea Domnului ne facú imputarea, că nu amú sci, ce este solstițiulú, de-órece acela nu cade în 25 Decembre, cum amú fi dísu noi, ci cade în 22 Decembre. Dacă cumva dni delá „Telegraful Roman“ vorú deschide ori ce opú de cosmografie, vorú afla, că solstiții se numescú punctele acelea dóue ale eclipticei, sau a căil pământului în jurulú sórelui, cari suntú mai departe de equatorulú cerescú. Cândú ajunge pământulú în punctele acestea, éráși începe a se întórce îndéreptú spre equatorú, și de aceea delá celú de vará a scádé. Nici creșcerea nici scáderea diley însă nu se observéză decâtú numai după câteva zile de cândú pământulú a trecutú prin punctele acestea. Asta o scie și poporulú nostru, care dăce, că deși de pe la s. Nicoláu începe ziua a creșce, totúși de abia la Bobotúza se observá, că a creșcutú ziua. Din cauza acésta se și pare, că sórele, respective pământulú, cândú ajunge în punctele acestea, stá câteva zile în locú. Și acésta o indicá și numirea: solstițiu. Dacă acum dni delá „Telegraful Roman“ vorú mai ceti odatá articolulú nostru, vorú vedé, câtú de corectú ne-amú exprimatú noi, cândú amú dísu, că ziua de 25 Decembre, nu cade în ziua, în care se începe solstițiulú, care e 22 Decembre, ci în *timpulú solstițiului*, va să dăcá în una din zilele, în care se pare, că sórele, respective pământulú stá în locú câteva zile. Și asta de sigurú nu o vorú nega nici dni delá „Telegraful Roman“. Ne-amú bucura însă multú, dacă dni delá fóea acésta ne-ar răspunde ceva la asertiunea nóstrá din Nr. 1, că organizațiunea bisericei române gr. orientale nu e naționalá, ci protestantá sásescá, căci cu organizațiunea acésta multú paradéză și multú au turburatú consciințele Românilorú uniți.

Suprimarea „Tribunei“ și a „Foil Poporului“. La provocarea procuroruluiú supremú din Clușú judecătoria cercualá din Sibiu de nou a oprítu aparițiunea „Tribunei“ și a „Foil Poporului“. De motivú se aduce ordinațiunea ministerialá Nr. 1498 din 1871, în sensulú căreia persoanele, cari se aflá în închisóre, suntú eschise delá editarea cutárei foil, érá dlú I. Popa Necșá editorulú acelorú foil chiarú acum suferé pedépsa dictatá în ultimulú procesú de presá alú „Foil Poporului“.

Fiasco delá Lipova. Organele administrative din Lipova spre a se recomanda guvernuluiú au convocatú pe 4 l. c. o adunare în Lipova. În convocatoriulú publicatú în diare și pe placate se provócá cetățenii să viná la adunare câtú mai multú, de óre ce liberalismulú și bazele constituțiunii suntú amenințate de reacțiune. Convocatoriil liberali credeau, că la adunare vorú participa numai oficialii, notarii și juđii comunali comandați anume. Dará s'au înșelatú amarú. În 4 l. c. patrioții adunați încă pe la 10 1/2 óre au dechisú coferința în unú otelú, și spre a nu fi conturbați de nimeni au încuiatú ușile otelului, una însă din nefericire au útát'o descuiatá. Pe acésta s'au viritú în sala de adunare vre-o 500 Români, cari erau convocați chiarú pe atunci la unú sinodú în Lipova. La vederea Românilorú patrioții în numărú de vre-o 25 au încremenitú. Protopretorele a declaratú Românilorú, că numai aderenții partiduluiú liberalú suntú chemați la conferință, la ce reflectândú protopopulú românescú în numele poporului a dísu, că fiindú patria și constituțiunea în pericolú, precum se cetia pe placate, toți cetățenii suntú datori să le aperse, și așa și Români au venitú să-și implinescă acésta datorință. După acestea Români s'au purtatú liniștitú, lăsândú pe curajoșii patrioți să-și jóce rotele. Cândú s'a cetitú însă resoluțiunea, prin cere se votéză încredere guvernuluiú, Români prin unú protestú puternicú au făcutú să amutescă vocea biețilorú patrioți. Pentru resoluțiune a cercatú a vorbi patriotulú liberalú românú Popovics Párthén, dará Români l-au strigatú, să vorbescă unguresce ori sêrbesce, dará nu românescce, căci este

rușine să vorbescă unú Românú pentru politica bisericeșcă a guvernului. Într'aceea sosese la conferință și plebanulú-abate Dr. Grosz cu 500—600 de Nemți catolici fiindú primiți cu ovațiuni din partea Românilorú. Acum Români și Nemți striga: Să audimú pe dlú prota, ori pe abatele catolicú. Și cândú Jidanulú Kohn notariulú conferinței voi să cetescă protocolulú, sute de mâni stau gata a-lú arunca de pe podiú. Posiția patrioților era criticá. Protopretorele a trimisú după gendarmii, dará curajoșii liberali înainte de a intra gendarmii în salá, au aflatú de consultá a leși pe ferești, și numai prudinței protopopuluiú românescú și a plebanuluiú catolicú au de a mulțami, că au pututú scápa și așa. Cu acésta s'a închiatú grandiósa manifestațiune în favorulú guvernuluiú cu unú grandiosú fiasco.

Dlú Septimiú Albini a scápatú Marți în 6 l. c. din temnița de statú din Seghedinú.

Procesulú Memorandului. „Dreptatea“ scrie, că tribunalulú din Clușú în urma apelațiunilorú înaintate de acusați în procesulú Memorandului a trimisú în 4 l. c. actele procesuale la curia din Budapesta. — Advocații români și străini, cari s'au însiuatú ca apêrători ai acusațilorú în procesulú Memorandului, au ținutú în 3 l. c. o conferință în Clușú spre a se consulta, cum au să procedá în apêrare. La conferință au luatú parte și unii din membriil comitetuluiú naționalú.

Anarhiștii în Italia însufá îngrijiri seriose guvernului. Ei suntú bine organizați, împraștie proclamațiunii revoluționare și antidinastice. Avocatulú anarhiștú Molinari a fostú condamnatú de tribunalulú militariú la 23 ani de închisóre și la confiscarea averil din causá că o concluratú la organizaarea de asociațiunii cu tendințe revoluționare și a provocatú poporulú la rásboiú civilú.

Convențiune comercialá cu România.

Cetimú în „Timpul“, că dlú A. Lahovari a depusú în 5 a c. la biroulú senatuluiú proiectulú de lege pentru ratificarea convenției comerciale cu Austro-Ungaria

Billroth a muritú. O telegramá anunță lumii, că Cristianú Albertú Teodorú Billroth a muritú după o agonie de câteva minute în urma unei apoplexii de inimá în Abbazia, unde a cercatú recreare în contra unui morbu vechiú. Elú s'a nascutu în Bergen pe insula Rügen în an. 1829. Începéndú din an. 1852 a funcționatú ca asistentú, profesorú estraordinariú și ordinariú la universitățile din Berlin și Zürich, érá din an. 1867 ca profesorú de chirurgie la universitatea din Viena. În rásboiulú din 1870—71 a fostú medicú în armata germáná. Câtú de mari i-au fostú esperințele, cari și-le-a căștigatú în rásboiulú acela, a arátat'o cuvintarea, ce a ținut'o în casa domnilorú din Viena. Într'insa a gráitú despre rásboiulú viitorú cu cuvinte așa de mișcátore, câtú Europa întregá s'a cutremuratú la cetirea lorú. — Ca bárbatú de specialitate a fostú elú unulú dintre chirurgii celú mai mari. Știința, cutezarea și istețiunea lui admirabilá, cu care sevârșia operațiunile, au fostú aprópe fără séménú. Pe lângá aceea a fostú elú și unú scrutatoriú neobositú și cu logica sa cea agerá și cu combinațiunile sale geniale a ajunsú la descoperirea de adevêruri, la cari până atunci lumea medicilorú abia cuteza, să se gândescă. Chirurgia elú a ridicat'o la o deplinire așa de mare, câtú ea acum pôte să stea în fruntea științelorú medicale. Resecțiunile stomaculuiú și intestinelorú, pe cari înainte de elú altulú nu le-a sevârșitú, suntú cuceriri așa de mari în sfera chirurgiei, câtú ele singure i-au căștigatú nume neperitoriú între binefăcătoriil ómenimil. Mai alesú învătăceii lui și toți aceia, cărorá le-a mântuitú viața și le-a restauratú sănétatea, vorú simți, ce perdere însămná mórtea lui Billroth.

Casuri de mórte. Petru Aciú, fostú parocú în Ceheiú, a reposatú în 31 Ian. 1893 în anulú alú 72-lea alú vieței și alú 47-lea alú preoției. — Paulú Maiorú parocú gr. cat. în Sajtény a reposatú în 4 Februarú în anú alú 54-lea alú etățilú și alú 30-lea alú preoției l.

În veci amintirea lorú!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

XVI.

Simionu Bărnutu și s. Unire.

Trei bărbați renumiți ai nămolului românesc au fost aleși de dnul Densușană ca arme în contra sfintei Uniri. Aceștia sunt Simionu Bărnutu, Augustinu Laurianu și Papiu Ilarianu, cari înainte de a trece în România s'au ținut de biserica greco-catolică românească. Toți trei și-au iubit nămolul aprôpe până la fanatismu. Iubirea acesta se ogîndesc în operele lor, și în specialu la Bărnutu mai virtuosu în „Dreptul publicu alu Românilor“, la Laurianu în „Tentamen criticum“ și în „Dicționarul limbii române“ edatū de Academie, și la Papiu Ilarianu în „Istoria Românilor“ și în „Viața, operele și ideile lui Șincai“. Operele acestea, precum și alte scrieri ale acestor bărbați tocmai pentru aceea nu voru avé valôre durabilă din punctu de vedere sciințificu, pentru că sunt mai multu productul sentimentulu naționalu esageratū, decâtū alu sciinței și cugetării liniștite. Cu tôte acestea dl Densușană voescă, ca păreri ale acestor scriitori să fie hotărîtore și în *cestiunea sciințifică* despre natura sfintei uniri și folósele ei! Așa se vede, că și prin acesta a voitū dl Densușană să-și dovedescă talentul sêu estrordinariu de a scrie istorie critică.

Constrînși așa dară de dl Densușană, ne vom ocupa și de păreri nuniților bărbați asupra sfintei uniri.

Cândū o facemū acesta, dorimū, să se scie înainte, că nu voimū să detragemū nica din meritele, ce și-le-au câștigatū acei trei mari naționaliști pentru progresul culturalu și emanciparea politică a poporulu românescū, ci intenționea noastră este numai a rectifica erorile, în cari au cădutu cu privire la sfinta unire, erori, pe cari dl Densușană cu spiritul sêu critic și pîntrundătoriu le-a luatū dreptū adevăruri. Acesta suntemū în dreptū a o face, căci chiarū și unū bărbatū, care se bucură de mare nume în viața noastră literară, ne spune cu privire la Bărnutu (ceea ce se potrivește în parte și la Laurianu și Papiu Ilarianu), că: „O reputațiune câștigată în luptele din Transilvania dela 1848 și 1849 nu putea să prefacă erôrea în adevărū, fanatismulū în umanitate, despotismulū în școla liberală. Și dacă Simionu Bărnutu s'a alunecatū pe această cale falsă, tocmai numele lui ne-a provocatū a-lu combate și a-l respinge erôrea, pentru ca nu sub bandiera acestui nume cunoscutū de Români să se introducă contrabanda neadevărulu.“¹⁾

Autoritatea lui Bărnutu în materie de religione este de multū compromisă. Elu a fostū contrariu alu religiunii creștine, nu numai a celei catolice, ci și a celei reprezentate de bisericele, cari s'au rupt de biserica Romei. Adevărulū acesta l'a doveditū până la evidență dl Titu Maiorescu în opulū citatū, unde arată, că după ideile lui Bărnutu „religiunea creștină este periculôsă și trebuie înlocuită cu cultulū păgânū alu Românilor“, ea este „o plagă, pe care trebuie să a urască națiunea; preoții creștini sunt speculanți ai sufletelorū, sfinții Petru și Pavelū, Ioanū Gură-de-aurū etc. sunt nisce jidovi și greci necunoscuți, cărora n'ar fi trebuitū să le facemū biserici, și tendința noastră trebuie să fie de a ne scăpa de acestū jugū alu servitūții sufletesci.“²⁾

Unū omū, care profesază astfelū de principii, nu pôte fi amicū alu uniri noastre cu biserica Romei, carea a fostū și este cea mai puternică apărătoare și propagatoare a religiunii creștine, și fiindū că și dl Densușană se identifică cu principiile acestea,³⁾ nici dela d-sa nu putemū aștepta altceva, decâtū invective în contra catolicismulu, care este reprezentantele adevăraturu creștinismū. Inșă pentru ômenii cugetători, cari știu, că tôte civilizațiunea modernă și tôte ideile de

progresū adevăratū, de umanitate și libertate suntū productulū creștinismulu, principiile de soialū celor indigitate n'au mai multă valôre, decâtū ori ce altū felū de aberațiuni ale spiritulu omenescū.

Cine vre să compromită sfinta unire cu auctoritatea lui Bărnutu, fie consecuentū, nu se oprască la acestū evenimentū, ci mērgă mai departe și cēră estermnarea creștinismulu din viața publică și privată a Românilor și întôrcerea noastră la idoli: la Joe, Venus, Mercuriū și alte divinități păgâne, introducă erăși sclăvia cu tôte suferințele și durerile ei și inaugureze acea moralitate străbună, pe care Sallustiū (Caulina cap. XII și XIII) o descrie cu aceste cuvinte: „Romani de astădi, ômenii cei mai lași, ce se pot afla, credū, că a face injustiții este o probă de întrebunțarea puterii. Impudicitatea, desfrinarea, tôte vițuriile au năvilitū preste Roma. Bărbații se prostitue ca femeile, femeile își așeză în publicū nerușiuarea lor; tinerimea după ce și-a risipitū averea familiară, se aruncă cu ardore în crime; cu inimile pătate de tôte relele, nu există pasiune, de care s'ar puté lipsi, și pentru a le satisface, ori ce mijlocū de a câștiga bani și de a-i cheltui le este bun.“⁴⁾

Și fiindcă protopresbitēru gr. or. Manegutu pune forte mare pondū pe auctoritatea lui Bărnutu,⁵⁾ elū n'ar fi trebuitū să cēră reunirea Românilor într'o singură biserică creștină, ci întôrcerea lorū la cultulū păgânū și la virtuțile descrise de Sallustiū.

Dar cu tôte că S. Bărnutu cândū s'a manifestatū în ochii Românilor ca dascălū pe catedra profesorală din Iași, a luecatū pe o cale falsă în materie de religione, totuși ca bărbatū politicū a avutū celū puținū prudința de a respecta religiunea unei părți însemnate dintre Români, atunci, cândū în anulū 1848 a rostitū pe câmpul libertății din Blășiū discursulū sêu, pe care acum dl Densușană îl citează în contra sfintei uniri. Elū nu s'a atinsū de natura dogmatică a uniunii, precum face dl Densușană, ci apriatū a spusū, că elū respectăză această uniune, căci éta ce dice: „Cu această declarațiune asigurū pe toți custodiți Sionulū odată pentru totdeauna, ca să nu se tēmă, că voiți să mē atingă de natura cea dogmatică a Uniunii, cândū o cernū numai din respectū politicū, ca unū raportū profanū între Unguri și Români.“⁶⁾ Din această declarațiune multū ar puté învâța fôea politică „Gazeta Transilvaniei“, care a avutū neghiobia a se descărca chiarū în contra uniunii dogmatice și încă în fața unii publicū în parte mare unitū, care a susținutū o multe jerife până acum.

Simeonū Bărnutu în 1848 a mersū și mai departe cu respectarea consciinței Românilor. Elū a declaratū, că fiesce care Românū este liberū să se țină de acea religione, ce l-o dictēză mintea și inima, numai câtū prin acesta să nu turbure uniunea națională a Românilor. Dovadă despre acesta ne este totū discursulū amintitū, unde dice: „Fraților! Să nu cugete cineva, că așa înțelege uniune dogmatică, confesională, religionară prin uniunea, de care vorbescū. Scopulū meū nu este a chema pe Români la uniune confesională, ci la uniune națională, cu care au fostū uniți între sine Români și atunci, cândū nu erau pe pămîntū formele religiunilor cele de astădi. și vorū fi și cândū nu vorū mai fi acestea“⁷⁾. La această uniune îi chemū eu pe Români cu tôte serioșitatea, pentru că sum convinsū din profundulū inimei, că națiunea română nu s'a adunatū aci, ca să se facă unită sau neunită, ci ca să se facă liberă înainte de tôte, apoi cultă și fericită... Deci eu dicū, să nu încercămū nici o uniune religionară, ca să nu turburămū uniunea acesta frățescă națională, care

se află acum între Români, fără de care nu se pôte scote la cale nici unū lucru necesariu spre restaurarea și înflorirea națiunii noastre.... Ce se ține de Unire și Neunire, acesta ca unū lucru alu consciinței trebuie lăsatū pe sufletulū fiesce căru Românū și fiesce cărei comunități, să vadă și să-și alegă cu voea liberă, dacă-i cere fericirea, cultura și pacea din lăuntru, ca să fie unitū, au neunitū.“⁸⁾

Câtă deosebire între Densușană și Bărnutu! Acesta a respectatū consciința și simțimintele religioșe ale Românilor; acela le-a vătēmatū cu unū cinismū ne mai pomenitū. Bărnutu și-a cunoscutū pozițiunea sa de bărbatū politicū, care nu aruncă mēru de cērtă între Români; Densușanū găsește cu cale tocmai în timpurile acestea grele a turbura pacea religioșă a poporulu românū. Bărnutu ne chemă la uniune națională, Densușanū la împărechări confesionale, cari potū avé urmări triste și pentru uniunea națională. Bărnutu este modestū, nu-și arôgă cunoscințe din domeniulū teologiei creștine, deși tocmai împrejurarea, că a recunoscutū caracterulū dogmaticū alu uniunii cu biserica Romei, dovedescă, că dînsulū și pe terenulū acesta a avutū cunoscințe mai solide decâtū Densușanū. Acesta lipsitū de ori ce cunoscință de teologie și de trecutulū bisericei noastre se face teologulū „Gazetei Transilvaniei“, în ale cărei colone de vre-o doi ani în cōce ori ce absurditate se pôte publica.

Inșă și în alte privințe se deosebesce Densușanū de Bărnutu. Acela nu atribuie sfintei uniri nici unū meritū; acesta a spusū francū în adunarea națională din 1848, că unirea cu biserica Romei a avutū și efecte salutare pentru Români, ceea ce se vede din următoarele lui cuvinte: „Să dîcemū inșă, fiindū că Românulū ține minte facerea de bine și nedreptatea, — beneficii et injuriae memor esse solet, — să dîcemū, cumcā din fântana uniunii au cursū nisce mijlôce materiale pentru Români, cu cari nu puținū s'au ajutatū, fiindū cu totulū despoiați de averile bisericesci sub principii calvinesci: să dîcemū, că din uniune a esitū privilegiulū preoților români de a nu sta la judecată încatū pentru persoanele lor, fără numai înainte sinodelorū bisericei române: să dîcemū, că uniunea a născutū și școlele Blășiului, din cari a răsăritū o mulțime de lumini între Români: să dîcemū, că uniunea a datū ocaziune unor Români de ne-au adusū memoria începutulu și a sângelui nostru din Roma, și ai semēnatū de nou virtutiile străbune în pămîntulū Daciei: să dîcemū în urmă, că uniunea l-a învitatū pe Români din leșinare, uniunea l-a deșteptatū din somnū și le-a însuflatū spiritul de viață, ca să lucre la îndreptarea sorții noastre dela Inocențiu până în ziua de astădi; să nu uitămū inșă a pune în cumpenă și ranele“⁹⁾ înfipte națiunii noastre prin uniune, dacă voimū a ne cunôșce raporturile cu Ungurii și în acestū respectū.“¹⁰⁾

Domnulū Densușanū n'a avutū nici macarū simțimintulū de dreptate de a cita și acestū pasajū din discursulū lui Bărnutu, cu tôte că a citatū și ce a aflatū înainte, și ce a aflatū după acelu pasajū în contra sfintei uniri. Ne-amū simțitū deci noi datorii a umpli această lacună, ca să se vadă, că Bărnutu a avutū totuși simțimintū de dreptate, care l'a constrînșū să recunôșcă și meritele necontestabile ale sfintei uniri.

Noi suntemū mulțămiiți de modulū, în care elū recunôșce aceste merite, căci dacă în privința materială și în cea morală și culturală amū dobânditū prin unire tôte bunătățile înșirate de Bărnutu, atunci ori ce altū

¹⁾ Ibid. pag. 357 și 358.

²⁾ La Ilarianu în locū de »ranele« se cetește »vulnerile«, cuvintū de totū nefolositū în limba română, și pôte pusū aci în modū arbitrarū de Ilarianu, care și pe »Deșteptă-te Române« l'a schimonositū numai din zelū naționalū, precum se pôte vedé în l. c. p. 286.

³⁾ Ibid. pag. 323 și 324.

⁴⁾ La Maiorescu op. cit. pag. 100 și 101.

⁵⁾ Veđi »Reunirea Românilor« pag. 40-45.

⁶⁾ Istoria Românilor de P. Ilarianu, t. II. pag. 323 (Viena 1852.)

⁷⁾ S'ar păré din cuvintele din urmă, că Bărnutu spera încă întôrcerea noastră la păgânismū.

¹⁾ Titu Maiorescu. Contra școlei Bărnutu, Iași 1868, pag. 43.

²⁾ Id. ibid. p. 11 și 16.

³⁾ Veđi Cercetare critică pag. 44.

râu, ce a provenit — după părerea lui Bărnăuț — din incidentul uniunii asupra Românilor, nu poate apăsa în culpă în defavorul ei.

Abstragându-se dela aceea, că dacă nu ne făceam uniți cu biserica Romei, între împrejurările politice dela sfârșitul vechiului al 17-lea ar fi trebuit să rămânem uniți cu biserica calvină, sub care nu numai am fi gemut lipsiți de ori ce mijloace materiale și culturale absolut necesare la emanciparea noastră națională, ci poate am fi fost espulși și pericolului de a ne contopi în elementul magiar calvină, precum s'au contopit mai multe comune românești trecute la calvinism înainte de s. unire; abstragându-se, deci, dela acestea, cine nu vede, că dacă ni-s'au dat odată în mână mijloacele de a ne cultiva, nu mai era putere pe lume, care să împedecă poporul românesc în mersul său repede spre emancipare politică? Dacă sfânta unire a aprins atâtea lumini, cari au luminat departe și preste hotărârile Ardélului, ce putere infernală mai putea susține întunecul și sclăvia preste Români? Dacă unirea ne-a trezit din amorie și ne-a reînviat la altă viață, și la conștiința originii noastre latine, ce lanțuri ar fi putut sări Strigonul și Iesuitii,¹⁾ pe cari să nu le potă infrânge Români? Dacă unirea ne-a dat bărbați ca Inocențiu Klein, care a ideat programul emancipării noastre politice și și-a pus și capul pentru realizarea lui; dacă am dobândit prin unione scriitorii ca Șincai, Maiorescu și Sam. Klein, cari în loc să rămână, precum ar fi rămas în neunire, cel mult nise țircovnici ori nise cântăreți nasali la vre-o bisericuță îngropată în pământ și coperită cu paie, au devenit stele pe firmamentul literaturii române, cari ne-au condus la știință și cultură, și genii apărători, cari ne-au îmbărbătat în lupte și ne-au mângăiat în suferințe: ce rane ar fi putut înfrânge dușmanii, pe cari corpul nostru național să nu le potă suporta?

(Va urmă.)

Dionisiu și Sibillele.

Scene din timpurile Cesarilor de
Miles Gerald Keon.

(Continuare.)

Pe dina următoare aștepta Aglais întorcerea fiului său. O parte mare din și a petrecut-o pe coperiș, pe a cărei balustradă scundă ajungeau de pe pământ multe flori și plante înalte. Acesta era casa unei văduve bogate cu numele Sara, despre care Aglais afluase cu plăcere, că încă e una dintre tainicele aderente ale lui Mesia. Amândouă se înțelegeau bine avându-și aproape aceeași etate și aceleși păreri, și astfel petreceau multe ore împreună cu deschiderea pe coperișul casei, de unde li-se deschidea o frumoasă priveliște preste oraș.

Era după amiază. Sorele se apropia încetinelii de sfârșit. Sara răzimată pe cote privia în lungul drumului cuprins de umbră.

„Vești pe bărbatul acela?” duse ea către Aglais. „L'am cunoscut în trei stadii deosebite ale vieții lui.” Și arată cu degetul spre o figură de Evreu înaltă și uscățivă, ce pășia încet și serios. „E Lazarul din Viftania, fratele Mariei, despre care ai auzit, că l'a înviat învățătorul, după ce a zăcut patru zile în mormânt. Învățătorul ține foarte mult la această familie. Când s'a bolnăvit greu, surorile au chemat pe învățătorul, ca să-l vindece, după ce el a vindecat pe atâți alții. Dar spre mirarea tuturor ei nu veni, ci petrecea încă două zile dincolo de Iordan, unde era dus, și când sosi, Lazarul era de mult în pământ.”

¹⁾ În contra acestora se plânge mai virtuos Bărnăuț, precum vom vedea mai la vale.

„Pute a voit, ca minunea cea mare a învierii să o facă tocmă cu prietinelul său,” duse Aglais.

„Așa va fi fost. Dar uită, colo în colțul drumului fiul tău cu calul în spume de osteneală. Ferbințela a fost mare în decursul zilelor din urmă și cu atât, mai răci nopțile. Sigur nici lui nu l'a mers mai bine ca animalului. El îți va fi adus vești despre una și alta. Vei și lasă singuri, ca să vedă de cină.” Cu aceste a și intrat în casă.

„Încă nu, mamă,” duse Paul, când mamă-sa duse, să se așadă.

El merse de câte-va ori de-a lungul terasei ca un om, a cărei liniște nu e în echilibriu. Aglais îl privia cu mirare.

„Mai târziu,” începuse fiul ei, „mai târziu îți voi povesti despre tot, ce am întâlnit în drumul meu, și-ți voi spune, cât de mult mă bucur, că am făcut această călătorie. Căci mamă, eu n'am găsit numai aceea, ce căutam, ci mult mai mult, și spre rușinea mea — acesta mă mișcă mai viu în acest moment.”

Aglais îl privi încerenită și ceti în trăsăturile feței lui aprinse viua mișcare. De unde isvoresce ore acest foc și această blândă, ce vestesce o fericire mută? A vădit ore erăși pe aceea, care după cum știa ea, stăpănesce încă întreg sufletul lui, deși numele ei n'a mai trecut de ani preste buzele lui?

Așa gândia Aglais, și ochii ei întâlneau privirea fiului său, și ea simți, că i-a ghicit gândurile.

„Tu, fiul meu, ai vădit pe Estira, pe fiica Macabeilor.”

„Da, mamă, — ai ghicit. O fericire, în care m'am îndoit de atâtea ori. Astăzi are inima mea cel puțin pace, pentru că o știu în viață. Tu știi, că acum mulți vin în oraș la serbătoria pascilor. Și acesta trebuie să fie pricina, ce aduse aci pe credincioasa Evreică. Chiar când treceam podul preste Chidron, am întâlnit un lung șir de peregrini, cari călăriau pe asini. Erau bărbați, femei și flăcăi tineri. Nu puteau veni din mare depărtare, de ore ce animalele lor erau vesele și neobosite. De aceea nici n'am putut să vedă pe Estira multă vreme. Dar că a fost ea, că nu m'am înșelat în chipul ei, nu mă îndoiesc cătuși de puțin.”

„E mult, fiul meu, de când am vădit-o mai pe urmă pe malul Lirisului.”

„Dar chipul ei îmi stă neșters în suflet, mamă.”

„Acestă climă trebuie să o fi schimbat.”

„Pe lângă toate acestea susțin, că am vădit-o. Și nimica nu mi-ar fi fost mai ușor, decât să urmăresc conductul, ca să știu, unde au luat sălaş, dar — ”

„Și bine ai făcut, că n'ai urmat acestui gând momentan. Er eu nu-ți voi mai ascunde, că am aflat despre Estira, că e înrudită cu gazda noastră, că e încă în viață și locuesce în Viftania, cam cincideci de stadii de aici, precum și aceea, că moșul ei, bătrânul Iosie a murit de câțiva ani. Nu ne va fi dar greu, să avem sciri despre ea și să o revedem.”

Aglais îi mai desvli ultimele scene petrecute în oraș în absența fiului ei și minunile învățătorului. Lui Paul îi părea rău, că n'a fost de față la nici una din ele.

Atunci intră servul și îi pofti la cină.

Inima lor era însă prea plină, ca să

facă multă cinste bucatelor pregătite cu multă pricepere și cu multă artă.

XXXV

Zilele decizătoare au trecut, — acele zile, cari au strivit forma hîdă a lumii și i-au dat un nou chip și o nouă față.

O veste ne mai pomenită, abia de creșut, abia de tălmăcit, trecea din gură în gură. Cel ce s'a restignit pe cruce între doi tâlhari, înainte de a sfinți sorele, pe muntele Golgota, acela, care pe sine se numia fiul lui Dumnezeu, dar de mai mari lumesc și al sinagogei era timbrat de înșelătorii și ațîțătorii de popor, — acela restignit a înviat din morți. Mormintul sigilat, coperit cu o piatră mare și păzit de o gardă de ostași a fost aflat în zori de zi deschis și deșert.

Păzitorii spuneau, că ce s'a întâmplat, s'a întâmplat noaptea, pe când ei dormeau. Ce s'a făcut cadavru? Învățăcii lui spuneau, că el precum a sculat și pe alții din morți, cu aceeași putere dumnezească s'a sculat și pe sine. Și această părere și-o răzima ei pe faptul, că el s'a arătat de două zile multora, cari l'au cunoscut în viață, le-a arătat ranele sale și s'a proclamat de Mesia cel restignit.

Învățăcii lui erau fără excepție oameni simpli, fără nici o autoritate, și vorbele lor nu puteau forma opinie publică, ci ar fi dat ausă numai la persecuții și batjocuri, întocmai precum s'a espus și învățătorul lor. Dar în inima lor a rămas vie și puternică credința învierii și amintirea cuvintelor lui Mesia, că în trei zile va zidi templul dirimat, trupul său.

Și lucrurile miraculoase, cari le-a vădit în această vreme Ierusalimul, nu se mărginau numai la cel restignit.

Multe s'au întâmplat în ora morții lui. Catapetsma bisericii dinaintea sfintei sfintelor s'a crepat în două de sus până jos, fără ca mână omenescă să o fi atins. Pe muntele căpăținei s'a despicat locul, de parcă se vedea în inima pământului. Multe morminte s'au deschis, și cei înviați umblă prin oraș și s'au arătat multora. S'a întunecat sorele, ca și cum i-s'ar fi răcit rațele, și nepetruntul întunecă a ținut mult preste întreg țara.

Învățăcii restignitului petreceau în tăcere închis într-o casă. Se temeau. Dar învățătorul lor a pătruns prin ușile încuiate, ca să-i înveselă prin prezența sa și să-i îndemne la credință. Unul, care nu a fost de față la venirea lui cea dintâi și n'a dat credință tovarșilor săi, a pricinuit a doua venire a lui între ei. Și atunci el n'a putut rosti alta decât: „Domnul meu și Dumnezeuul meu!”

Și tot în ziua, în care s'a arătat întâia oară învățăcelor săi, s'a mai arătat la doi tineri, cari călătoriau într-un oraș aproape. La rugarea lor repetată a intrat cu ei în casă. Când li-s'a adus cină, el a frânt pâinea în același chip, cum a frânt-o în presara patimelor și morții sale. De pe asta ei l'au recunoscut.

O săptămână a trecut dela evenimentele acestea. Agitația din oraș s'a mai domolit încâtva. Mulți au primit în sufletul său credința în Mesia la predicarea lui Ioan Evangelistul, care se îngrija de duiosa mamă a celui ce a călcat mărta și a înviat cu glorie. Aceștia forma cea dintâi societate creștină în Ierusalim și locuia la pofele muntelui căpăținei.

De aceștia se ținea cu deosebire patru persoane, cari ne-au ocupat pe noi și până acum. Aceștia erau Paul și mama-sa, Estira Macaveilor și centurionul Longin, care fusese comandantul gardei rînduite pe muntele căpătinei pe timpul restignirii. El văduse cu ochii săi toate cele ce s-au petrecut acolo.

Pe acesta îl întâlnim încă odată înaintea compatrioților săi povestindu-le evenimentele zilelor din urmă.

Estira cunoscuse de mulți ani familia lui Lazar. Ea încă a fost între omeni, cari înconjurau pe Dumnezeu-Omul la mormintul lui Lazar, când l'a înviat. Mai înainte spunea, ce a aflat chiar din gura Măriei: Domnul s'a arătat mai întâi dusei, pe când învățaceii Petru și Ioan îl cercuă zadarnic.

„Dar vă mai pot istorisi lucruri și din propria mea experiență,” continuă Estira. „De o minune a cerurilor am avut și eu parte, și aceea m'a întărit în credință ca pe alții pe mulți. S'a întâmplat așa. Era în dimineața pascilor pe la crepatul de zi, când mă apropiam de templu. Totul era încă în tăcere. Un vînt rece sufla din spre munte. Când treceam repede pe lângă roscovul de lângă zidul templului, unde așa de adese ori odihniam, de când sunt aici, de odată vedu, — închipuiți-vă numai spaima mea și bucuria mea, — vedu pe tatăl meu, chiar așa, pe cum l'am vădută mai pe urmă în viață. Era însă palid ca un mort, și ochii lui mă priviau cu o căutătură serioasă, care nu mai semăna a om. Dar privirea lui îngrozitorie de serioasă nu m'a spăriat. „Estiro!” mi-a zis el cu o voce, ce părea că sună din depărtare. Vorbele lui erau line, abia le puteam auzi, dar ele nu-mi voru ieși nici odată din minte. „Estiro, dela mortea mea sunt în împărăția așteptării împreună cu alte nenumărate suflete. Acolo am vădută pe strămoșii noștri, pe Avraam, Isaac și pe toți profeții afară de doi. Și când am întrebat, că aceia unde sunt, nu mi-s'a răspuns nimica. În împărăția cea mare toți erau în tăcere, așteptare și sperare. Dar a sosit clipa, în care s'au rupt toate lanțurile. Nici odată n'ai înțelege, dacă ași cerca, să-ți descriu, cum s'a întâmplat acesta. Numai atunci, când ți-se va deschide și ție porța veciniei, o vei pute cuprinde. Ca un stol de paseri, ce despică aerul, au sunat glasurile de triumf. Și toți au urmat pe cel

care s'a pus în fruntea lor și îi conducea spre o nouă locuință. De șirul lor s'au mai lipit și cei ce așteptau în orașul întunecos. Aceștia încă s'au prefăcut în figuri de lumină și repețeau cântările celorlalți și sburau împreună cu ei în înălțime. Aceștia erau sfintul nostru înaintaș Iuda și mama, căreia de șapte ori i-a sângerat inima vădându, cum mor pentru credință cei șapte fii ai ei. Eu însă cu alți câțiva mai petrecu în locul închisorii și sunt trimis la tine, ca să te conjur, să continui opera începută de marii noștri înaintași și să ne mijlocesci scăparea noastră prin rugăciune, abnegațiune și jertfă.” — „De ce, tată,” l'am întrebat eu, „de ce nu te-ai dus și tu cu ceilalți în înălțime?” — „Acea,” mi-a răspuns el, „a fost pregătit de ospetul mirelui, pe când el a sosit.” — „Și când a fost acesta, tată?” întreba eu érași. — „A fost acesta în ora cea mare, când cel vecinic a murit, ca să desrobescă pe cei prinși, cari îl așteptau.” — „Éra voiam, să-l întreb, dar atunci nu mai era. Zadarnic m'am uitat prin grădină, totul era pustiu, numai o pasere ciripia în locul, unde a stat, și numai atunci înțelesei, că totul a fost o vedenie. — Ora, despre care mi-a vorbit, nu pte fi alta decât ora morții Domnului nostru, când sufletul lui s'a pogorit în locul, unde așteptau iubii noștri strămoși, și de acolo îi va fi condus în noua locuință, despre care vorbea el adese ori. Dar scopul acestei aparițe, nimenia nu mă va pute abate dela convingerea mea, este lipsa de a mă ruga și a mă jertf pentru iubii mei repași. Înaintașul nostru a trimis douăsprezece mil de drahme de argint, ca să se aducă jertfe pe altari pentru cei căduți în luptă, — căci el credea întru învierea morților.”

„Cu câtă mai multă trebuie să credem noi, Estiro, după cele ce le-am vădută cu ochii noștri,” zise Paul.

XXXVI.

Trecuse mijlocul verei, și Aglais cu fiul ei petreceau încă tot în Ierusalim.

Multe ore petreceau ei pe coperiș și își reamintiau mărețele evenimente, cari le-a fost dat să le vadă.

La înălțarea Domnului a vădută orașul o nouă și strălucitoare minune: era acesta ultima piatră din clădirea, la care în 25 Martie cu treizeci și patru ani mai înainte s'a pus

piatra cea dintâi a temeliei. Celu ce s'a pogorit din înălțimile cerului, dinaintea tronului veciniei, acum s'a înălțat la ceruri, ca să se așeze pe tron pentru toate veștile.

De acolo le-a trimis, pe cum le-a promis la despărțire, pe sfintul Spirit, pe mângăitorul, ca pe apostoli și pe învățacei, cari așteptau în rugăciune, să-și sfințescă întru preoți ai legii celei noue. Biserica era întărită, miile intrau în sinul ei, ér apostolii învățau și botezau făcendu minuni în numele lui Isus.

Paul a pețit acum pe Estira cu inima plină de sperare. Acum muntele, care-i despărția, creștinismul l'adelaturat. Amindoi erau creștini. Au trecut deja câteva săptămâni dela nunta lor. Aglais le vorbi într'o zi de dorința ei de a pleca împreună spre Elada și de acolo în Italia, ca să-și revadă copila și ei soriora. Paul însă și alții de ai lor erau de părere, că nu e de lipsă să înterite pe selbaticul tigr.

(Va urmă).

Rectificare. În numărul precedent al „Unirii” în articolul intitulat „O mică rectificare” s'a citat tomul al 3-lea din istoria lui Barișiu în loc de a se scrie „tomul 1”.

Bibliografie.

Cestiuni din dreptul și istoria bisericii românești unite, studiu apologetic din incidentul invecinilor „Gazetei Transilvaniei” și dlui Nic. Densușanu asupra Mitropolitului Vancea și a bisericii unite. Partea I. Opul constă din 17 cöle=272 pagine formată octavă, prețul 80 cr. și se pte procura la redacțiunea „Unirii”.

Testamentul și Literalele fundamentale ale fericitului Arhiepiscop și Mitropolit gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș Dr. Ioan Vancea de Buteasa. Blașiu 1892. Tipografia Seminarului gr. cat. din Blașiu. Se află de vânzare la Administrația „Unirii”. Prețul: 10 cr., cu port postal 15 cr.

A apărut de sub tipari Octoichul cel mic edit. III. Blașiu 1892 și se află de vânzare la tipografia seminarială nelegat cu prețul de 80 cr. v. a., legat cu călcăiu de pânză cu 95 cr. v. a. Legat împreună cu Pentecostariul costă 1 fl. 80 cr. v. a.

Editor și redactor răspundător:

Dr. Victor Szmigelski.

Cu deosebită stimă cutez a încunoscința pre Veneratul Cleru greco-catolic, că precum și până acum laud asupra-mi gățirea de

Iconostase, amvöne, altare

alte obiecte de ale instruirii interne a bisericelor, în ce privesc lucrul de măsură și de sculptor, de colorare respective de marmorisare și de prevedere cu icone sante, dimpreună cu așezarea acelor obiecte în fața locului, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai țeftine.

Cu proiecte colorate servesc cu plăcere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice au câștigat recunoscere deosebită, și toate mă îndreptătesc la sperarea, că Veneratul Cleru mă va împărtăși ocașionalmente de prețuita-i încredere. Silința mea se va îndrepta tot-deuna într'acolo, ca și de aci înainte să merită renumele celu bunu, care mi-l'am câștigat până acum.

Prin tariful de zone dispărându depărtările, prin acesta capacitatea de concurență mi-s'a mărit.

Rugându-mă pentru prețuite comande sum
Oradea-mare, 10 Ianuariu 1892

cu deosebită stimă
Carol Müller,
auritor și fabric. de reanis. bisericesci.

(6) 52—52

Colecta pentru gimnasiul din Blăși.

Suma din nrul 5	fl. 5800.93
<i>Petru Nirăstian</i> par. gr. cat. in Ernot a colectat dela:	
P. Nirăstian par. gr. cat. fl.	20.—
Onuț Corda	1.—
A. Crăciunean propr.	1.50
P. Crăciunean propr.	1.—
Ioan Marcu comere.	1.—
Stefan Cadariu invet.	1.—
Ioan Bonta a Evei	1.—
Ioan Suciū comere.	1.—
Alexandru Văradi	1.—
Iosif Lazar	—50
Teodor Marcu	—50
Onu Mordan	—50
Ioan Henteș	—50
Ilie Cioca	—40
Vasilie Cioca sen.	—30
Ioan Popean	—30
Ioan Măhăcean	—30
Nicolau Orza	—20
Alexandru Meliț	—20
Francisc Magyari	—20
George Stoica	—20
Ioan Bonta caiser	—20
Ioan Cioca	—20
Teodor Simon sen.	—10
Onu Simeon	—10
Mihailă Mițasan	—10
Vasilie Cioca jun.	—10
Vasilie Bonta sen.	—10
Teodor Simon jun.	—10
Ignat Rus	—10
Vasiliu Ocoș	—10
Gregoriu Moldovan	—06
Elia Gurgian	—05 fl. 33.91
<i>Ioan Goron</i> adm. prot. in Cusdióra a colectat dela:	
Pop. gr. cat. Cusdióra fl.	5.52
Ioan Goron preot	2.—
Stefan Murășan preot	2.70 fl. 10.22
Gr. c. Monteor Bucuresei a colect. fl.	139.16
<i>Ilie Centea</i> preot in Cheșeu a colectat dela:	
I. Centea preot	1.—
N. Boldor cantor	—50
Ion Boldor fêt	—50
G. Murășan	—50
G. Gavrus not.	—50
C. Drăgan	—20
P. Pura	—20
I. Daboc	—20
I. Pura	—20
St. Cosma	—10
P. Prudu	—10
L. Trif	—10
G. Vereș	—10
St. Drăgan	—10
D. Pura	—10
I. Pura	—10
P. Merza	—10
Er. Hoza	—05 fl. 4.65
<i>I. Cigărean</i> prim-vice-notariu comitatens in Turda a colectat pe lista Nr. 47 dela:	
Georgiu Popescu adv. in Turda	10.—
Basiliu Masca preot gr. cat. in Tritul de sus	1.50
Ioan Suciū propr.	1.—
T. C. Osveda subnot. cerc. in Măhaciū	—50
Ioan Pop invet.	—50
Gavrilă Parduț	—50
Constantin Popa	—50
Demetriu Găscă pre-parand abs. Turda	—50
Ioan Cigărean	2.— fl. 17.—
<i>Iosif Șerban</i> preot in Galtiu a col. pe lista Nr 224 dela:	
Iacob Mărza	1.—
Iosif Șerban	2.50
Rudolf Muntean	2.—
Barb Todor	—20
Holtiș Onu	—20
Potopea Onu	—20
Cerghidean Petru	—20
Curta Culița	—50
Mirza Maria	—50

Petru Giurca	—20
Holtiș Stefan	1.—
Marian V.	—50
Pavel Murza	1.—
Uriș Gligor	—20
Georgian Niculae	—20
Barb Iuon	—20
Voica Stefan	—10
Potopea Iuon	—10
Crișan Chifor	—20
Ambrosiu Barbu	1.—
Ioila Barb	—20
Murza Martin	—20 fl. 12.40
<i>Ioan Maior</i> econom diplomat și administrator dominal in Saraseu a colectat dela:	
Ioan Maior	5.—
B. Jurca poss. Saraseu	50.—
Ioan Fanea preot	50.—
Dr I Mihályi adv. Sziget	10.—
Dr. Mih. Kókényesdy	5.—
Dr. Ilie Mariș	5.—
Dr. George Mihalca	1.—
Gregoriu Belea preot	1.—
Ioan Pop profesor	2.—
G. Mihályi jur. Saraseu	2.—
G. Negrea not. cerc.	1.—
Grigassy Sándor	1.— fl. 133.—
<i>Nicolau Solomon</i> protopopul Ludoșului pe lista Nr 538 a colectat in M. Ludoș dela:	
N. Solomon prot. gr. cat	20.—
Maria Russu	2.—
Iacob Uțu	1.—
Ioan Pop	1.—
Dimitrie Ianchi	1.—
Simeon Bereș	1.—
Ioan Bologa	1.20
Ioan Morariu	—50
Ioan Onita	—50
Romul Luca inv.	1.—
Aurelia Bologa	—50
Tanasie Bogătean	—50
Vasilica Bogătean	—50
Ioan Bodea	—30
Filip Chereșdi	—20
Iosif Zsichian	—20
Nastasia Zsichian	—10
Lica Coleriu	—40
Iacob Hădărean	—50
Samfora Trif	—50
Georgiu Deac	—50
Teodor Borgovan	—40 fl. 33.80
<i>In Budeiul de câmpie</i> pe lista Nr. 540 s'a colectat dela:	
Teodor Hârșan adm. par. interim.	2.—
Yéd. Carolina Pop	1.—
V. Curta curat. prim.	1.—
Ioan Pop docente	1.—
Papp Vasilie talpoș	—50
Alexandru Câmpian	1.— fl. 6.50
<i>In Chimiteul de câmpie</i> pe lista Nr 542 s'a col. dela:	
Teod. Hârșan paroch	3.—
Basiliu Moga docente	—60
Vasilie Ludoșan	—40
Dănilă Cipoian	1.—
Yéd. Aurelia Maior	1.— fl. 6.—
<i>Dr. A. Pop</i> din Révaujfalú a colect. pe lista Nr 6/a dela:	
Dr. Alexandru Pop	5.—
P. Stoica inv. gr. or.	1.—
Lazar Rosculeț	2.—
Const. Țarină	1.—
Balnoza Nika	1.—
Ion Găspăr	1.—
Procopiu Rosculeț	1.—
Georgiu Rosculeț	1.—
Pavel Rudnean	1.—
Comuna bis. gr. or. rom. din Satul nou	5.—
Trifon Militariu par. gr. or. român	5.—
I. Rusovan preș. com. b.	2.—
Rudnău Wara	1.—
Vasiliu Balnojan	1.—
Maria C. Pop	2.— fl. 30.—
<i>Vasilie Zehan</i> avocat in D. S. Martin	
fl. 100.—	
<i>Simeon Micu</i> protop. Albeii Iulie a trimis	

1. Din <i>Sântimbru</i> pe lista Nr. 223 dela:	
Clemente Papiu par. fl.	2.—
G. Mitrofan cant.-doc.	2.—
Biserica gr. cat.	1.—
Culița Popa a diacului	2.—
Crișan Chirilă	1.—
Maksim Curta	1.—
Stefan Curta	1.—
Nechita Sântimbrea	1.—
Partenie Popa prim.	1.—
Aftenie Curta	1.—
Ioan Crișan	1.—
Ioan Moisa	—50
Ioan Muntean	—50
Ioan Voicu Mărginean	—40
Ioan Popa a barburi	—20
Petru Geogean	—20
Ana Fleșeriu	—30
Stefan Domșa	—20
Alimbea Popa	—10
Ilie Georgiu	—10
Lica Curta clopotariu	—10
Niculae Rosan	—10
Petru Fleșeriu	—10
Alesiu Barb	—10
Vasilie Halalae	—10
Trif Vasilica	—10
Ioan Popa a năucului	—10
Vasilie Trif	—10
Mihailă Sântimbrea	—10
P. Popa I. Dumitru	—10
Ioan Popa	—10
Aiton Sântimbrea	—10
Niculae Ienei	—10
Onu Trif	—10
Ariton Trif	—15
Chifor Trif	—10
Culița Uriș	—04
Culița Domșa	—20
Nicolau Fleșeriu	—20
Maria Crișan I. Chirilă	—41
Vasiliu Selegean	—50
Elena Selegean	—50
Dănilă Selegean	—20
Maria Popa primărita	—50 fl. 20.70
2. Din <i>Mogoș Coșocani</i> pe lista Nr. 239 dela:	
Biserica gr. cat.	1.—
Vasiliu Coșoc preot	1.—
Simeon Coșoc	—20
Simeon Hohoiu	—10
Acsente Cióra	—10
Ioan Coșoc I. Gligor	—10
Dela mai mulți popor.	1.34 fl. 3.84
<i>Andrei Vodă</i> par. gr.-cat. in Ormenișul de câmpie a colectat pe lista Nr 309 dela:	
Andrei Vodă paroch fl.	50.—
Jurcan Grigor econom	10.—
Gavrilă Pop teol. abs.	2.—
Baciū A. curat. prim.	5.—
Baciū Sambra	1.—
Baciū Catalina	1.—
I. guer. I. Baciū Avr.	1.—
S. nepot. I. Baciū Avr.	1.—
Popșor Ioan I. Tóder	5.—
Biréu Vasilica	5.—
Jurcan Vasilica sen.	5.—
Macarie Tod. Fiscutean	2.—
Voisu Ioan	1.—
Popșor Petru	1.—
Calbesa Dănic	1.—
Calbesa Ioan I. Iănoș	1.—
Jurcan Vas. I. Arsinte	1.—
Jurcan Vasilica vili	1.—
Popșor Grigor	1.—
Jurcan I. a Mitruchi	1.—
Jurcan P. a Mitruchi	1.—
Huzdup Ioan	1.—
Tompa Ignat	1.—
Greabu Iosif I. Ioan	1.—
Morușan Mihailă	1.—
Casvan Dumitru	1.—
Biréu Todica	1.—
Popșor Anica I. Sárdor	2.—
Popșor Sav. a Monului	1.—
Macarie Avram	1.—
Biréu Sándor	1.—
Matheiu Ioan	1.—
Chețau A. doc. pens.	5.—
Macarie Ioan I. Gligor	1.—

German Maitei	5.—	
Jurcan Vila	1.—	
Jurcan Arsinte	1.—	
Macarie Stefan	1.—	
Calbesa Danic	1.— fl.	124.—

Ales. Precup par. gr.-cat. in Sieusa de câmpie a colect. pe lista Nr. 555 dela:

Vasiliu Toma I. Iacob	3.—	
Georgiu Biriş	1.—	
Vasiliu Turcu	—20	
Iosif Bonta	—30	
Ioan Vereş	—10	
Georgiu Siuteu	—25	
Ioan Sămărgitan	1.—	
Petru Sămărgitan	2.—	
Iacob Toma	1.—	
Manase Bonta	1.—	
Onica Prunaş	1.—	
Toma Bonta	—40	
Simeon Blaşiu	—50	
Ilie Moldovan	—30	
Ermolae Moldovan	—30	
Iosif Pelagi	—20	
Iosif Toma	—20	
Nicon Toma	1.—	
Vasiliu Negrea	—20	
Ioan Moldovan orfan	—24	
Ved. Nastasia Cioban	—20	
Vasiliu Bonta	—50	
Part. Moldovan jude	1.—	
Ioan Toma	—30	
Iovu Moldovan	1.—	
Iovu Biriş	1.—	
Ioan Moldovan curat.	1.—	
Simeon Toma	—40	
Ioan Siofron	—20	
Mihail Socol servitori	—20	
Toder Radu	—50	
Alexiu Pascu	—25	
Pavliu Orza	—20	
Toder Pirlea	—10	
Simeon Bonta	—20	
Stefan Blasiu	1.—	
Georgiu Nascu	1.—	
Georgiu Berţa	1.—	
Murşan Vasilica	—20	
Georgiu Ignat	—20	
Ved. Maria Blasiu	—20	
Ioan Blasiu colector	2.—	
Maria Pop m. Blasiu	—40	
Alexiu Moldovan	—14	
Ved. Anica Chelemen	—50	
Nonea Blasiu	—30	
Ilie Blasiu	—10	
Isidor Urz	—10	
Sonica Radu	—20	
Filip Debecan	—20	
Toder Ignat	—20	
Maxim Oprea	—20	
Simeon Someşan	—20	
Gerasim Rogos	—20	
Petru Ignat	—10	
Paraschiva Biriş	—20	
Teodor Moldovan doc.	1.—	
Bis. gr.-cat. Sieusa de câmpie	6.—	
Bis. gr. cat. Sieusa de scaun	2.—	
Alesandru Precup	11.12 fl.	50.—

In *Corbu* pe lista Nr. 488 s'a colectat dela:

Ioan Dobrean paroch gr. cat. fl.	2.—	
Augustin Dobrean	2.—	
Gregoriu Trif	1.—	
Gavrilă Ciobotariu	1.—	
Paul Münck	1.—	
Stefan Coşocariu	1.—	
Teodor Goia	—10	
Nicolau Grama	—30	
Vasilie Voids	—20	
Teodor Apostol	—20	
Georgiu Lădariu	—20	
Ilie Lobonţ	—50	
Mihail Spaci	—20	
Dumitru Spaci	—20	
Ioan Entner	—20	
Vasiliu Spaci	—10	
George Lobonţ	—20	
Todor Coşocariu	—20	
V. Stefan Miron	—20 fl.	10.80

Ilie Posmuşan preot in Ragla a colectat dela:

Ilie Posmuşan	2.—	
Ioan Mărginean căpit. c. r. pens.	1.—	
Ioan Botta suprav. finanţ. pens.	—20	
T. Roman curat. bis.	—20	
Gregoriu Roman econ.	—20	
Gregoriu Iliş econ.	—20	
Const. Trăsnău econ.	—20	
Mih. Mărginean econ.	—15	
Ioan Simon primariu	—10	
Flora Pop sconom	—10	
Dumitru Bota econ.	—10	
G. Mărginean econom	—10	
Mai mulţi credincioşi gr. cat. parte in cr. parte in bucate	3.45 fl.	8.—

Ioan Dănilă a colectat pe lista Nr 747 din Sibiu dela:

Ioan Ballu fl.	2.—	
Dr. Ioan Marciac	1.—	
Lazar Proştea	—50	
Traian Florian	—50	
Oct. Boeriu	—50	
Iuliu Covrig	—60	
George Decian	—50	
Adam Florian	—50	
Ioan Ganea	1.—	
Elisa Colbasi	1.—	
Alesandru Bugneriu	—50	
Teofil Grigorescu	1.—	
Ioan Dănilă fl.	1.—	10.60

Din Alămor pe lista 748 s'a colectat dela:

Alexiu Lazar preot . fl.	2.—	
Ioan Hulyusky	1.—	
Nicolae Geleri	1.—	
I. Topărcian primariu	1.—	
S. Florea doc. gr.-cat.	1.—	
Avram Bredra	—50	
Samoilă Aron	—50	
Vasilie Birzan	—50	
Nicolae Ranfu	—50	
Nicolae Oltean	—40	
Nicolau Opri Solomon	—30	
Stefan Solomon	—30	
Zacharie Geleri	—50	
Zach. Geleri a Mici	—30	
Ioan Bărac fl.	—20	10.—

Din Armeni pe lista Nr. 750 s'a colectat dela:

Simeon Opriş preot . fl.	1.—	
Vasilie Neagoe jude	1.—	
Nic. Neamţ inv.	1.—	
Nic. Dragomir rotariu	—20	
Nic. Belescu jun.	—20	
Nic. Opriş	—20	
Dela mai mulţi pop.	1.50	
Dela ore cine	—10	
Iosif Hader	—11	
Ioan Bratu	—10	
Nicolae Belascu	—10	
Siofron Cristea	—20	
Dela mai mulţi pop.	1.14	
Elena Opriş	—20	
Ana Marcu notar.	1.—	
Marie Neagoe	—20	
Maria Opriş	—10	
Ana Opriş	—20	
Cruciţa Belascu	—10	
Veronica Neamţ	—10	
Dela mai multe muieri	1.90	
Din cassa bis. fl.	2.—	12.65

Din Buia pe lista Nr. 754 s'a colectat dela:

B. Busoiu preot gr.-cat fl.	2.—	
P. David din deal	—20	
Nicolae Irom sen.	—20	
Pavel Văstiu	—10	
Ioan Dregiciu	—08	
Nicolae Sabău	—20	
Ioan Pascu Sonu	—20	
Ioan Marin	—20	
Nicolae Dan Popa	—20	
Paul Crăciun inv. fl.	—20	3.58

Din Caşol pe lista Nr 757 s'a colectat dela:

Cassa bisericeii . . . fl.	—50	
Nicolae Radu paroch.	—40	
Ioan Popa doc.	—40	
Ioan Aleman cantor.	—20	

Dum. Hoghia crâsnic	—10	
Nicolae Simeon clopot.	—10	
Nicolae Ivan curator	—10	
George Iacob cassariu	—10	
Iosif Simeon	—04	
Dela mai mulţi pop. fl.	1.01	2.95

Din Ghişasa de sus pe lista Nr. 758 s'a colectat dela:

Ioan Bela notariu . fl.	1.—	
Ioan Illea	—50	
Iacob Sava cassariu	—20	
Teodor Herciu jude	—50	
Ioan Togan	—50	
Cassa bis. gr. cat.	1.—	
V. Stoian preot gr.-cat.	2.—	
Ros. Stoian preotésă fl.	1.—	6.70

Din Gurariului pe lista Nr. 759 s'a colectat dela:

D. Aron par. gr. cat. fl.	3.—	
B.s. gr. cat. din Gurariului	2.—	
I. Manta par. gr. or.	2.—	
I. Muntean par. gr. or.	2.—	
Andrei Cămpian	1.—	
Iosif Dolonea	—50	
Petru Rus	—50	
Ioan Voicu	1.—	
Ludovica Stoita	—50	
Oprea Peană	—50	
Petru George	1.—	
Ioan Macrea	—50	
Vasilie Brad	1.—	
Vasilie Voicu	—50	
Dela mai mulţi pop. gr. cat. din Gurariului fl.	2.10	18.10

Din Gusu pe lista Nr. 760 s'a colectat dela:

Biserica gr. cat.	—40	
Nicolae Stoia econom	—10	
Ioan Staicu paroch fl.	—10	—60

Din Humba pe l. Nr. 761 s'a colectat dela:

Ananie Decei paroch fl.	1.—	
Biserica gr. cat.	2.—	
Dumitru Bleoca doc.	—30	
Ioan Costea	—20	
Simeon Pipeonca	—20	
Toma Barna	—20	
Toma Bobeş	—20	
Ioan Cristu	—10	
Pavel Popa	—10	
Luca Terchilă	—10	
Ioan Tapologă	—10	
Ioan Canciu	—10	
Nicolae Talpă	—10	
Nic. Dumitru	—10	
Nic. Carotea	—10	
Ioan Opriş	—09	
Nic. Florea	—07	
Alte col. din parochie fl.	1.62	6.68

Din Reşinari pe lista Nr. 766 s'a colectat dela:

I. Pop par. gr. cat. fl.	5.—	
P. Simonetti teol. abs.	1.—	
Căpit. Mărginean	2.—	
Ieremie Dancăş econ.	1.—	
Moise Frăţilă inv.	—50	
Mihail Jourca not.	2.—	
M. Vidrighin vicenot.	—44	
Bucur Dancăş jun.	1.—	
Aleman Galea inv.	—50	
Ioan Cioran	—50	
N. N.	1.—	
Dr. Iuliu Grecu	1.—	
Aleman Dancăş	—50	
Comuna Reşinari ca corporaţiune	5.—	
S. P. Bărcean	—50	
Iosif Goga paroch	1.—	
Buc. Dancăş sen. econ.	1.—	
Sierban Cioran	—50	
Stan Iiut	—50	
Bucur Pitariu	—50	
Sierban Cioran inv. fl.	—50	25.94

Din Sura mare pe lista Nr. 772 s'a colectat dela:

I. Siara preot gr. cat. fl.	1.— fl.	1.—
Suma fl.	6643.71	